VOORTGEZET LEREN
Een campagne van de VO-raad

Leerlingen motiveren met toekomstgericht onderwijs

Informatie
Innovatietraject Voortgezet Leren
Serie 4

VO RAAD

Inhoudsopgave

Over het programma Voortgezet Leren 3
Inleiding 4
Onderdelen van het innovatietraject 5
Delen in innovatiegroep 7
Wat vraagt deelname aan het innovatietraject? 8
Planning van het innovatietraject 9

Over het programma Voortgezet Leren

Het programma ‘Voortgezet Leren: leerlingen motiveren met toekomstgericht onderwijs’ wordt uitgevoerd door de VO-raad. Centraal binnen het programma staat eigentijds en toekomstgericht onderwijs voor iedere leerling, in samenhang met personeelsbeleid en schoolorganisatie.

Het doel van het programma Voortgezet Leren is dat scholen concrete stappen zetten op deze thema’s. De kennis en ervaring die wordt opgedaan binnen het programma wordt vervolgens beschikbaar gesteld aan de hele vo-sector.

Het verhaal achter Voortgezet Leren
Scholen hebben de ambitie leerlingen voor te bereiden op de toekomst. Daarbij worden ze geconfronteerd met een snel veranderende samenleving, die steeds andere eisen stelt aan jonge mensen. Dat vraagt continue ontwikkeling van het onderwijs en de inrichting van de schoolorganisatie.

Toekomstgericht onderwijs is flexibel georganiseerd en biedt leerlingen ruimte om hun talenten optimaal te ontplooien. Dat kan niet zonder goed personeelsbeleid en professionalisering van de schoolorganisatie.

De ontwikkeling die scholen doormaken, verschilt per school. Elke school maakt eigen keuzes en kiest een eigen invalshoek. Door te leren van elkaars ervaringen ontstaan er sneller nieuwe inzichten en werkende oplossingen. Daarin hebben leraar, teamleider, schoolleider en bestuurder allemaal een belangrijk aandeel.

Het programma Voortgezet Leren verbindt en faciliteert op het gebied van eigentijds en toekomstgericht onderwijs, de professionele schoolorganisatie en het creëren van samenhang tussen die beide.

Kijk voor meer informatie op www.voortgezetleren.nl.

Inleiding

Een van de onderdelen van het programma Voortgezet Leren is het innovatietraject. Gedurende een jaar werkt de school aan een eigen ontwikkelvraag, passend bij de meerjarige ambities van de school. Daarvoor worden ondersteuning, experts en onderzoekinstrumenten kosteloos beschikbaar gesteld vanuit het programma.

Doel van de innovatietrajecten is deelnemende scholen een stap verder brengen. Daarnaast bieden de trajecten inzicht in inspirerende oplossingen en wat er wel en niet werkt op het gebied van onderwijs- en organisatieontwikkeling.

Scholen geven aan dat leren met en van andere scholen hen verder helpt in het ontwikkelingsproces. Tijdens het innovatietraject delen scholen hun kennis en ervaring met andere scholen. Het uitgangspunt is dat de scholen kunnen ‘halen’ en ‘brengen’.

Alle opbrengsten uit de innovatietrajecten (zoals ontwikkelde materialen, praktijkvoorbeelden en opgedane kennis) worden toegankelijk en bruikbaar gemaakt voor de hele vo-sector op onze website voortgezetleren.nl. Daarmee leveren scholen een bijdrage aan de verbetering van het onderwijs in brede zin. Door deelname aan het innovatietraject dragen de scholen bij aan signalering van thema’s en mogelijke issues richting VO-raad en het ministerie van OCW.

Serie 4
Sinds de start in 2019 werken inmiddels meer dan 130 scholen aan hun ontwikkelvraag in een innovatietraject en zijn er mooie resultaten behaald.
Serie 4 gaat officieel van start per september 2021. De voorbereidingsfase voor serie 4 van het innovatietraject duurt van mei 2021 tot en met augustus 2021. Tijdens deze fase vindt onder andere het intakegesprek plaats en de kennismaking met de andere deelnemende scholen.

In dit document vind je meer informatie over het innovatietraject van Voortgezet Leren.
Op onze website is een overzicht met veelgestelde vragen en antwoorden te vinden.
Voor vragen kun je mailen naar info@voortgezetleren.nl of bellen naar 030-2324880.

Projectteam Voortgezet Leren

Onderdelen van het innovatietraject

Samen aan de slag met de ontwikkelvraag van de school
De school gaat gedurende een schooljaar intensief aan de slag met een eigen ontwikkelvraag die aansluit bij de meerjarige ambitie van de school. Hierbij kun je denken aan thema's als:

- motivatie en welbevinden van leerlingen en leraren
- maatwerk voor leerlingen organiseren
- professionele (leer)cultuur
- formatief evalueren
- borgen en doorontwikkelen van leerpunten uit het afstandsonderwijs
- ondersteuning bij uitvoering NPO

Procesbegeleiding
Voor de scholen is er procesbegeleiding vanuit het programma beschikbaar om tot versnelling en verbreding te komen. Elke school krijgt een eigen projectteam toegewezen dat het ontwikkelproces begeleidt. Het zwaartepunt van deze begeleiding zal met name liggen aan het begin van het proces om tot een goede start te komen van het ontwikkelproces. Deze begeleiding bestaat bijvoorbeeld uit ondersteuning bij de probleemanalyse en bij het maken en uitvoeren van een ontwikkelplan of veranderaanpak. Na de startfase is er regelmatig contact om de voortgang en verdere ondersteuningsbehoefte te bespreken.

Leren van en met elkaar
Onderdeel van het innovatietraject is uitwisseling met andere scholen. Samen met twee tot vier andere scholen wordt er een innovatiegroep gevormd. Deze scholen komen regelmatig bij elkaar voor intervisie, uitwisseling en kennisdeling.

Inzetten van externe kennis en expertise
Scholen kunnen een beroep doen op ervaringsdeskundigen van bijvoorbeeld andere scholen en experts uit het veld. Tijdens de looptijd van het traject kunnen deze worden ingezet ter ondersteuning van de ontwikkeling in de school.

Inspiratiebijeenkomsten, (onderzoeks)informatie en instrumenten
Deelnemende scholen krijgen toegang tot relevante (onderzoeks)informatie en workshops, bijvoorbeeld over het formuleren van een visie, draagvlak, rollen en planning. Tijdens het hele traject heeft kennisgedreven werken immers een belangrijke rol, waarvoor (onderzoeks)instrumenten beschikbaar worden gesteld.

Schematisch overzicht van het innovatietraject

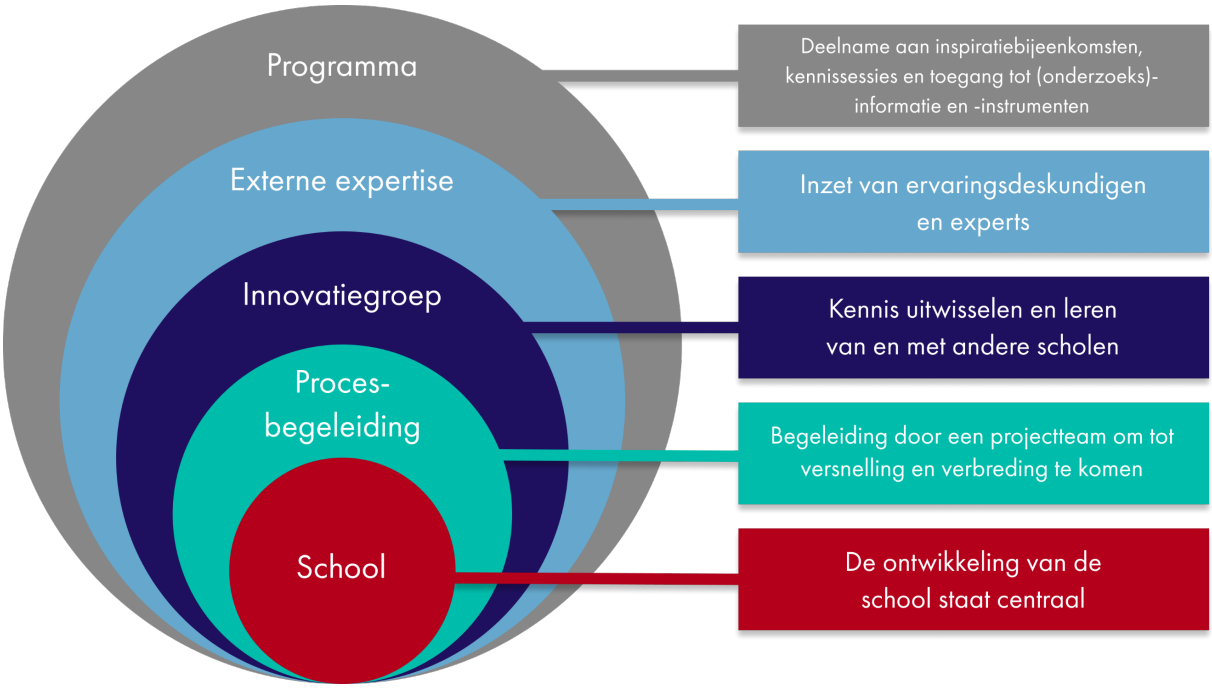

Deelname aan het innovatietraject levert deelnemende scholen op:

- concrete stappen in de eigen schoolontwikkeling;
- meer inzicht in de eigen schoolontwikkeling en bewustzijn over de eigen rol;
- meer kennis over veranderprocessen en de inzet daarvan om de schoolontwikkeling verder te brengen;
- toegang tot kennis en expertise uit het veld;
- breder draagvlak voor innovatie en ontwikkeling in de school;
- van en met elkaar leren, zowel binnen de school als tussen scholen;
- met collega's werken aan eigen professionalisering en
- uitbreiding van het netwerk van de school voor het delen van ervaring en advies.

Delen in innovatiegroep

Wat is een innovatiegroep
Scholen in een veranderingsproces geven vaak aan het prettig te vinden om met andere scholen kennis en ervaringen uit te wisselen. Scholen die deelnemen aan een innovatietraject worden dan ook gekoppeld aan twee tot vier andere scholen in een innovatiegroep. Deze wordt gevormd op basis van de informatie uit de intake. Indelen van deze scholen gaat op basis van (een combinatie van) ambitie, regio, ontwikkelvraag of ontwikkelfase. Een groep kan ook gevormd worden uit een bestaand netwerk.

Planning en locatie
Gedurende het innovatietraject is het de bedoeling dat de scholen bij elkaar op schoolbezoek gaan en daarnaast een aantal keer (online) bij elkaar komen. Het projectteam van Voortgezet Leren plant zo spoedig mogelijk met de betrokken scholen deze data.

Eerdere series
Benieuwd naar de ontwikkelvragen en thema's van eerdere deelnemers?

- Bekijk hier de groepsindeling van serie 1, schooljaar 2019-2020.
- Bekijk hier de groepsindeling van serie 2, kalenderjaar 2020.
- Bekijk hier de groepsindeling van serie 3, schooljaar 2020-2021.

Wat vraagt deelname aan het innovatietraject?

Gedeelde visie
De school heeft een gedeelde visie op de gewenste onderwijsontwikkeling of heeft deze ontwikkeling al in gang gezet. Het doel van het innovatietraject is om deze ontwikkeling te versnellen en/of te verbreden binnen de school. Bij aanvang van het traject is er een duidelijk plan aanwezig waarin staat beschreven wat de school gaat doen, hoe dit bijdraagt aan de ambities en wie daarmee aan de slag gaat.

Inzet van eigen werkgroep of projectteam
Op iedere school wordt een werkgroep gevormd, met daarin vertegenwoordiging van de verschillende doelgroepen (leraren, schoolleiders, teamleiders). De werkgroep wordt gefaciliteerd door de school met voldoende (gezamenlijke) uren en ruimte om de innovatie te realiseren. Er is een projectleider aangewezen en er is een vast aanspreekpunt vanuit de school. Er is regelmatig contact met de procesbegeleiding vanuit Voortgezet Leren om de voortgang en ondersteuningsbehoefte te bespreken.

Steun voor deelname
Er is steun voor deelname van het bestuur, schoolleiding en betrokken leraren voor de deelname aan het innovatietraject. De schoolleider en de projectleider tekenen beiden de samenwerkingsovereenkomst. De school zet zich actief in om het innovatietraject succesvol te maken en toont daarbij een open houding; inzichten, problemen en resultaten worden bespreekbaar gemaakt. Kennisgedreven werken heeft een belangrijke rol.

Actieve uitwisseling met innovatiegroep
Van iedere school nemen minimaal twee vertegenwoordigers, waarvan minstens één schoolleider, actief deel aan alle bijeenkomsten met de innovatiegroep.

Meedoen is delen
In het innovatietraject ontwikkeld materiaal en kennis wordt openbaar gedeeld met andere scholen en is toegankelijk voor de hele sector. Deelnemers zijn bereid om andere scholen actief te ondersteunen met opgedane kennis en ervaringen.

Planning van het innovatietraject

1. Aanmelding/inschrijving
De school meldt zich uiterlijk einde schooljaar 2021 aan voor deelname aan het innovatietraject met een eigen ontwikkelvraag. Hierbij geldt vol = vol. Bij de aanmelding wordt een zelfevaluatie gevraagd op de benodigde randvoorwaarden voor een succesvol veranderproces. Daarna vindt een (online) intakegesprek plaats.

2. Intake
Tijdens het intakegesprek worden onder andere de ambities, ontwikkelvragen en fase van ontwikkeling van de school besproken. Het doel van het gesprek is om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van randvoorwaarden voor een goede start van het traject, in de ontwikkelvraag van de school en welke ondersteuning er gewenst is. Na het intakegesprek wordt er besloten of een school definitief deelneemt aan het traject.

3. Indeling met innovatiegroep
De school wordt gekoppeld aan ongeveer twee tot vier andere scholen. Deze groep wordt gevormd op basis van de informatie uit de aanmelding en de intake. Indelen van scholen kan op basis van (een combinatie van) ambitie, regio, ontwikkelvraag of ontwikkelfase. Een groep kan ook gevormd worden uit een bestaand netwerk.

4. Voorbereidende fase: tot aan het nieuwe schooljaar
De school gaat aan de slag met de voorbereiding: het plan van aanpak wordt aangescherpt en er wordt gewerkt aan de benodigde randvoorwaarden voor een goede start. Tijdens een eerste bijeenkomst maken de scholen in de innovatiegroepen kennis met elkaar.

5. Uitvoering: vanaf september 2021
Het innovatietraject begint met een startbijeenkomst met alle scholen, waarbij informatie en inspiratie over veranderingsprocessen worden gedeeld. Gedurende het schooljaar voert elke school het eigen plan van aanpak uit. Daarnaast neemt de school deel aan intervisie en kennisdeling met zijn innovatiegroep, krijgt de school toegang tot (onderzoeks)instrumenten en kan een beroep worden gedaan op ervaringsdeskundigen en experts uit het veld. Via het gratis platform edualdo.nl kunnen onderwijsvragen worden gesteld (en beantwoord) aan leraren door heel Nederland.

6. Evaluatie en borging
Halverwege het innovatietraject vindt er tussenevaluatie plaats: ligt de uitvoering van het ontwikkelplan op schema en voldoet de ondersteuning van het projectteam? Ook aan het einde van het traject vindt evaluatie plaats. Zo kan de ontwikkelingscyclus met een bijgesteld plan door worden gezet in het volgende schooljaar. Evaluatie en bijstellen hebben een terugkerende rol in het ontwikkelproces. Stap 4, 5 en 6 worden na afloop van het innovatietraject zelfstandig herhaald in de school, waarbij borging van de ontwikkelingen in de schoolpraktijk een belangrijke rol heeft.

Schematische weergave ontwikkelingscyclus

1. Aanmelding
2. Intake
3. Vormen groep
4. Plan
5. Uitvoering
6. Evaluatie

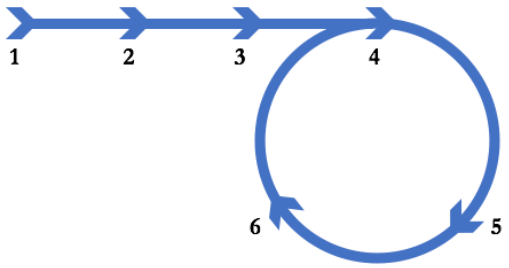

VOORTGEZET LEREN Een campagne van de VO-raad

Leerlingen motiveren met toekomstgericht onderwijs

INNOVATIETRAJECT - SERIE 4

Voortgezet Leren 2021-2022

	2021							2022							
	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug
Vakanties			Zomer		Herfst		Kerst		Voorjaar			Mei			Zomer
Bijeenkomsten school met projectteam	Kennismaking projectteam			1e werksessie	2e werksessie	Opt. 3e werksessie									
Onderzoek				Nulmeting									Eindmeting		
(Online) bijeenkomsten school binnen innovatiegroep				Start-bijeenkomst 21-9	Groeps-bijeenkomst #1	Groeps-bijeenkomst #2		Groeps-bijeenkomst #3		Groeps-bijeenkomst #4		Opt. groeps-bijeenkomst #5		Opt. groeps-bijeenkomst #6	
Evaluatie								Tussen-evaluatie						Eind-evaluatie	
Inzet peer-experts, expertscholen & externe experts	DOORLOPEND														
Telefonisch contact met projectteam	DOORLOPEND														
Deelname aan aanbod Voortgezet Leren (bijv. bijeenkomsten)	DOORLOPEND														